SPRENDIMAI

TARYBOS SPRENDIMAS (BUSP) 2021/710

2021 m. balandžio 29 d.

kuriuo skiriamas Europos Sąjungos specialusis įgaliotinis Artimųjų Rytų taikos procese

EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdama į Europos Sąjungos sutartį, ypač į jos 33 straipsnį ir 31 straipsnio 2 dalį,

atsižvelgdama į Sąjungos vyriausiojo įgaliotinio užsienio reikalams ir saugumo politikai pasiūlymą,

kadangi:

(1) Izraelio ir Palestinos konflikto išsprendimas yra strateginis Sąjungos prioritetas, ir Sąjunga privalo ir toliau aktyviai veikti, kol tas konfliktas bus išspręstas remiantis dviejų valstybių sambūviu pagrįstu sprendimu;

(2) Sąjunga ir toliau yra pasiryžusi siekti visapusiškos ir ilgalaikės taikos visame Artimųjų Rytų regione ir yra pasirengusi tuo tikslu dirbti kartu su regioniniais ir tarptautiniais partneriais;

(3) Europos Sąjungos specialusis įgaliotinis (toliau – ES specialusis įgaliotinis) Artimųjų Rytų taikos procese turėtų būti paskirtas 22 mėnesių laikotarpiui;

(4) ES specialusis įgaliotinis vykdys savo įgaliojimus tokiomis aplinkybėmis, kurios gali pablogėti ir galėtų sutrukdyti pasiekti Sutarties 21 straipsnyje nustatytus Sąjungos išorės veiksmų tikslus,

PRIĖMĖ ŠĮ SPRENDIMĄ:

1 straipsnis

Europos Sąjungos specialusis įgaliotinis

Sven KOOPMANS skiriamas ES specialiuoju įgaliotiniu Artimųjų Rytų taikos procese nuo 2021 m. gegužės 1 d. iki 2023 m. vasario 28 d. Taryba, remdamasi Politinio ir saugumo komiteto (toliau – PSK) įvertinimu bei Sąjungos vyriausiojo įgaliotinio užsienio reikalams ir saugumo politikai (toliau – vyriausiasis įgaliotinis) pasiūlymu, gali nuspręsti ES specialiojo įgaliotinio įgaliojimus nutraukti anksčiau.

2 straipsnis

Politikos tikslai

ES specialiojo įgaliotinio įgaliojimai grindžiami šia politika Artimųjų Rytų taikos procese:

a) bendras tikslas – teisinga, ilgalaikė ir visapusiška taika, kuri turėtų būti pasiekta, remiantis dviejų valstybių sambūviu pagrįstu sprendimu, esant Izraeliui ir demokratinei, greta egzistuojančiai, gyvybingai, taikiai ir suvereniai Palestinos valstybei, sugyvenančiais vienas šalia kito, turinčiais saugias ir pripažintas sienas, palaikančiais normalius santykius su kaimyninėmis šalimis pagal atitinkamas Jungtinių Tautų Saugumo Tarybos rezoliucijas (toliau – JT ST rezoliucijos) 242 (1967) ir 338 (1973) ir primenant kitas atitinkamas JT ST rezoliucijas, įskaitant JT ST rezoliuciją 2334 (2016), Madrido principus, įskaitant principą „teritorija už taiką“, taikos planą, šalių jau pasiektus susitarimus, Arabų taikos iniciatyvą ir Artimųjų Rytų ketverto (toliau – Ketvertas) 2016 m. liepos 1 d. rekomendacijas. Atsižvelgiant į įvairias kryptis Izraelio ir arabų santykiuose, regioninis aspektas yra esminis visapusiškos taikos komponentas;

b) siekiant šio tikslo, politikos prioritetai yra dviejų valstybių sambūviu pagrįsto sprendimo išsaugojimas ir taikos proceso atnaujinimas bei rėmimas. Siekiant sėkmingo rezultato, labai svarbu apibrėžti aiškius derybų pagrindo parametrus, Sąjunga savo poziciją dėl tokių parametrų išdėstė 2009 m. gruodžio mėn., 2010 m. gruodžio mėn. ir 2014 m. liepos mėn. Tarybos išvadose ir ją toliau aktyviai propaguos;

c) Sąjunga yra įsipareigojusi dirbti su šalimis ir su tarptautinės bendruomenės partneriais, įskaitant dalyvavimą Ketverto veikloje ir aktyvų atitinkamų tarptautinių iniciatyvų, siekiant suteikti deryboms naujos dinamikos, įgyvendinimą.

3 straipsnis

Įgaliojimai

1. Kad būtų pasiekti politikos tikslai, ES specialiajam įgaliotiniui suteikiami šie įgaliojimai:

a) užtikrinti, kad Sąjunga aktyviai ir veiksmingai prisidėtų prie veiksmų ir iniciatyvų, kuriais siekiama galutinai išspręsti Izraelio ir Palestinos konfliktą remiantis dviejų valstybių sambūviu pagrįstu sprendimu ir laikantis Sąjungos parametrų bei atitinkamų JT ST rezoliucijų, įskaitant JT ST rezoliuciją 2334 (2016), bei teikti Sąjungos veiksmų pasiūlymus šiuo atžvilgiu;

b) sudaryti palankesnes sąlygas glaudiems ryšiams ir juos palaikyti su visomis taikos proceso šalimis, atitinkamais politiniais veikėjais, kitomis regiono valstybėmis, Ketverto nariais ir kitomis susijusiomis valstybėmis, taip pat su JT ir kitomis susijusiomis tarptautinėmis organizacijomis, pavyzdžiui, Arabų Valstybių Lyga, siekiant dirbti su jais stiprinant taikos procesą;

c) pasinaudoti besivystančia Artimųjų Rytų regiono padėtimi ir visų pirma Izraelio ir kai kurių arabų šalių santykių normalizavimu, kad būtų toliau daroma pažanga taikos procese ir taip prisidedama prie stabilumo regione;

d) atkreipti ypatingą dėmesį į veiksnius, turinčius įtakos taikos proceso regioniniam aspektui, į veiksmus su arabų partneriais ir į Arabų taikos iniciatyvos įgyvendinimą;

e) atitinkamai dirbti siekiant propaguoti galimą naują derybų sistemą ir prisidėti prie jos nustatymo konsultuojantis su pagrindiniais suinteresuotaisiais subjektais ir valstybėmis narėmis;

f) aktyviai remti šalių taikos derybas ir prie jų prisidėti, be kita ko, teikiant pasiūlymus Sąjungos vardu, atsižvelgus į nusistovėjusią bei ilgalaikę politiką tų derybų kontekste;

g) užtikrinti nuolatinį Sąjungos dalyvavimą atitinkamuose tarptautiniuose forumuose;

h) prisidėti prie krizių valdymo bei prevencijos, be kita ko, Gazos atžvilgiu;

i) kai prašoma, prisidėti įgyvendinant šalių pasiektus tarptautinius susitarimus ir su jomis imtis diplomatinių priemonių tų susitarimų sąlygų nesilaikymo atveju;

j) prisidėti prie politinių pastangų siekiant esminių pokyčių, kad būtų rastas tvarus sprendimas dėl Gazos Ruožo, kuris yra neatskiriama būsimos Palestinos valstybės dalis ir kurio klausimas turėtų būtų nagrinėjamas derybose;

k) taikos proceso kontekste konstruktyviai bendradarbiauti su susitarimus, pasirašiusiomis šalimis, siekiant skatinti laikytis pagrindinių demokratijos normų, įskaitant pagarbą tarptautinei humanitarinei teisei, žmogaus teisėms ir teisinės valstybės principui;

l) teikti pasiūlymus dėl Sąjungos įsitraukimo į taikos procesą ir dėl geriausio Sąjungos iniciatyvų bei su vykstančiu taikos procesu susijusių Sąjungos pastangų, pavyzdžiui, Sąjungos indėlio į Palestinos reformas, įgyvendinimo būdo, įskaitant atitinkamų Sąjungos vystymo projektų politinius aspektus;

m) įpareigoti šalis susilaikyti nuo vienašalių veiksmų, kurie kelia grėsmę dviejų valstybių sambūviu pagrįsto sprendimo įgyvendinamumui, visų pirma, Jeruzalėje ir okupuoto Vakarų Kranto C teritorijoje;

n) kaip Ketverto pasiuntiniui – reguliariai teikti informaciją apie derybų pažangą bei eigą ir apie Ketverto veiklą, bei prisidėti, rengiant Ketverto pasiuntinių susitikimus, remiantis Sąjungos pozicijomis ir koordinuojant veiksmus su kitais Ketverto nariais;

o) prisidėti, įgyvendinant Sąjungos žmogaus teisių politiką, bendradarbiaujant su ES specialiuoju įgaliotiniu žmogaus teisių klausimais, įskaitant Sąjungos gaires dėl žmogaus teisių, visų pirma, Sąjungos gaires dėl vaikų ir ginkluotų konfliktų bei dėl smurto prieš moteris ir mergaites ir kovos su visų formų moterų ir mergaičių diskriminacija, ir Sąjungos politiką, susijusią su JT ST rezoliucija 1325 (2000) dėl moterų, taikos ir saugumo, be kita ko, stebint pokyčius šioje srityje, pranešant apie juos ir rengiant rekomendacijas toje srityje;

p) padėti viešąją nuomonę formuojantiems įtakingiems asmenims regione geriau suprasti Sąjungos vaidmenį ir padaryti jį labiau matomą;

q) prireikus bendradarbiauti su pilietinės visuomenės atstovais, įskaitant moteris ir jaunimą, taip pat su subjektais, dalyvaujančiais šalių tarpusavio pasitikėjimo stiprinimo priemonėse.

2. ES specialusis įgaliotinis remia vyriausiojo įgaliotinio darbą, kartu stebi visą su Artimųjų Rytų taikos procesu susijusią Sąjungos veiklą šiame regione.

4 straipsnis

Įgaliojimų vykdymas

1. ES specialusis įgaliotinis yra atsakingas už įgaliojimų vykdymą; jo veiklą prižiūri vyriausiasis įgaliotinis.

2. PSK palaiko prioritetinius ryšius su ES specialiuoju įgaliotiniu ir yra pirminis kontaktinis centras ES specialiajam įgaliotiniui palaikant ryšius su Taryba. PSK teikia ES specialiajam įgaliotiniui strategines gaires ir politinius nurodymus pagal įgaliojimus, nedarant poveikio vyriausiojo įgaliotinio galioms.

3. ES specialusis įgaliotinis užtikrina sistemingą ir aiškų savo veiksmų derinimą ir bendradarbiavimą su Europos išorės veiksmų tarnyba (EIVT) ir atitinkamais jos padaliniais.

4. ES specialusis įgaliotinis rengs reguliarius vizitus regione ir užtikrins glaudų veiksmų koordinavimą su atitinkamomis Sąjungos delegacijomis visame regione, įskaitant Sąjungos įgaliotinio biurą Jeruzalėje, Sąjungos delegaciją Tel Avive, o per jas – su valstybių narių diplomatinėmis atstovybėmis.

5 straipsnis

Finansavimas

1. Su ES specialiojo įgaliotinio įgaliojimų vykdymu laikotarpiu nuo 2021 m. gegužės 1 d. iki 2023 m. vasario 28 d. susijusioms išlaidoms padengti skiriama orientacinė finansavimo suma yra 2 099 463,58 EUR.

2. Išlaidos tvarkomos pagal Sąjungos bendrajam biudžetui taikomas procedūras ir taisykles.

3. Išlaidos tvarkomos pagal ES specialiojo įgaliotinio ir Komisijos pasirašytą sutartį. Už visas išlaidas ES specialusis įgaliotinis atsiskaito Komisijai.

6 straipsnis

Darbuotojų grupės sudarymas ir sudėtis

1. ES specialusis įgaliotinis sudaro darbuotojų grupę, neviršydamas savo įgaliojimų ir paskirtų atitinkamų finansinių išteklių. Į darbuotojų grupę įtraukiami darbuotojai, turintys profesinės patirties konkrečiose politikos srityse, kaip reikalaujama pagal įgaliojimus. ES specialusis įgaliotinis nedelsdamas praneša Tarybai ir Komisijai apie savo darbuotojų grupės sudėtį.

2. Valstybės narės, Sąjungos institucijos ir EIVT gali pasiūlyti komandiruoti darbuotojus dirbti su ES specialiuoju įgaliotiniu. Atlyginimą tokiems komandiruotiems darbuotojams moka atitinkamai valstybė narė, atitinkama Sąjungos institucija arba EIVT. Valstybių narių į Sąjungos institucijas arba EIVT deleguotieji ekspertai taip pat gali būti priskirti dirbti su ES specialiuoju įgaliotiniu. Pagal sutartį pasamdyti, iš įvairių šalių kilę darbuotojai turi turėti vienos iš valstybių narių pilietybę.

3. Visi komandiruoti darbuotojai administraciniu požiūriu lieka pavaldūs siunčiančiajai valstybei narei, Sąjungos institucijai ar EIVT ir vykdo savo pareigas bei veikia ES specialiojo įgaliotinio įgaliojimų labui.

4. ES specialiojo įgaliotinio personalas įkuriamas kartu su atitinkamu EIVT padaliniu, Sąjungos delegacija Tel Avive ir Sąjungos įgaliotinio biuru Jeruzalėje, siekiant užtikrinti jų atitinkamų veiksmų darną ir nuoseklumą.

7 straipsnis

ES specialiojo įgaliotinio ir jo personalo privilegijos ir imunitetai

Su priimančiosiomis šalimis tinkamu būdu susitariama dėl ES specialiojo įgaliotinio ir jo personalo narių užduočių įvykdymui ir sklandžiam darbui užtikrinti būtinų privilegijų, imunitetų ir kitų garantijų. Valstybės narės ir EIVT tuo tikslu teikia visą reikalingą paramą.

8 straipsnis

ES įslaptintos informacijos saugumas

ES specialusis įgaliotinis ir ES specialiojo įgaliotinio darbuotojų grupės nariai laikosi saugumo principų ir būtiniausių standartų, nustatytų Tarybos sprendimu 2013/488/ES ([1]).

9 straipsnis

Galimybė susipažinti su informacija ir logistinė parama

1. Valstybės narės, Komisija ir Tarybos generalinis sekretoriatas užtikrina, kad ES specialiajam įgaliotiniui būtų sudaryta galimybė susipažinti su visa reikiama informacija.

2. Sąjungos delegacijos regione ir (arba) valstybės narės tinkamu būdu teikia logistinę paramą regione.

10 straipsnis

Saugumas

ES specialusis įgaliotinis, laikydamasis Sąjungos politikos dėl personalo, dislokuoto už Sąjungos ribų vykdyti veiksmus pagal Sutarties V antraštinę dalį, saugumo, laikydamasis ES specialiojo įgaliotinio įgaliojimų ir atsižvelgdamas į saugumo padėtį jo atsakomybei priskirtoje teritorijoje, imasi visų praktiškai įgyvendinamų priemonių viso tiesiogiai ES specialiajam įgaliotiniui pavaldaus personalo saugumui užtikrinti, visų pirma:

a) sudarydamas konkretų saugumo planą, grindžiamą EIVT pateiktomis gairėmis, kuriame numatomos konkrečios fizinės, organizacinės ir procedūrinės saugumo priemonės, reglamentuojančios personalo saugaus atvykimo į jo atsakomybei priskirtą teritoriją ir judėjimo joje valdymą bei saugumo incidentų valdymą, ir misijos nenumatytų atvejų bei evakuacijos planą;

b) užtikrindamas, kad visi už Sąjungos ribų dislokuoti personalo nariai būtų apdrausti didelės rizikos draudimu, būtinu dėl jo atsakomybei priskirtoje teritorijoje esančių sąlygų;

c) užtikrindamas, kad prieš atvykstant arba atvykus į jo atsakomybei priskirtą teritoriją būtų organizuotas visų ES specialiojo įgaliotinio darbuotojų grupės narių, kurie turi būti dislokuoti už Sąjungos ribų, įskaitant vietoje pagal sutartį įdarbintus darbuotojus, atitinkamas mokymas saugumo klausimais, atsižvelgiant į EIVT tai teritorijai nustatytą rizikos lygį teritorijoje;

d) užtikrindamas, kad būtų įgyvendinamos visos sutartos rekomendacijos, pateiktos remiantis reguliariais saugumo vertinimais, ir vyriausiajam įgaliotiniui, Tarybai bei Komisijai raštu teikdamas jų įgyvendinimo ir su kitais saugumo klausimais susijusias ataskaitas, sudarančias pažangos ir įgaliojimų vykdymo ataskaitų dalį.

([1]) 2013 m. rugsėjo 23 d. Tarybos sprendimas 2013/488/ES dėl ES įslaptintos informacijos apsaugai užtikrinti skirtų saugumo taisyklių (OL L 274, 2013 10 15, p. 1).

11 straipsnis

Ataskaitų teikimas

ES specialusis įgaliotinis vyriausiajam įgaliotiniui ir PSK reguliariai teikia ataskaitas. ES specialusis įgaliotinis prireikus taip pat teikia ataskaitas kitoms Tarybos darbo grupėms. Reguliariai teikiamos ataskaitos platinamos per sistemą COREU. ES specialusis įgaliotinis gali teikti ataskaitas Užsienio reikalų tarybai. ES specialusis įgaliotinis gali dalyvauti teikiant informaciją Europos Parlamentui.

12 straipsnis

Koordinavimas

1. ES specialusis įgaliotinis prisideda prie Sąjungos veiksmų vieningumo, nuoseklumo ir veiksmingumo ir padeda užtikrinti, kad visos Sąjungos priemonės ir valstybių narių veiksmai būtų nuosekliai taikomi, siekiant Sąjungos politikos tikslų. Kai tikslinga, siekiama palaikyti ryšius su valstybėmis narėmis. ES specialiojo įgaliotinio veiksmai derinami su Komisijos tarnybų veiksmais. ES specialusis įgaliotinis reguliariai informuoja Sąjungos delegacijas ir valstybių narių atstovybes, įskaitant Sąjungos įgaliotinio biurą Jeruzalėje ir Sąjungos delegaciją Tel Avive.

2. Vietos lygiu glaudus ryšys palaikomas su valstybių narių atstovybių vadovais, Sąjungos delegacijų vadovais ir bendros saugumo ir gynybos politikos misijų vadovais. Jie deda visas įmanomas pastangas, kad padėtų ES specialiajam įgaliotiniui vykdyti įgaliojimus. ES specialusis įgaliotinis, savo veiksmus glaudžiai koordinuodamas su Sąjungos delegacijos Tel Avive vadovu ir Sąjungos įgaliotinio biuru Jeruzalėje, teikia vietos politines gaires Europos Sąjungos policijos misijos Palestinos teritorijose (EUPOL COPPS) ir Europos Sąjungos pasienio pagalbos misijos Rafos perėjimo punktui (EU BAM Rafah) vadovams. ES specialusis įgaliotinis taip pat palaiko ryšius su kitais tarptautiniais bei regioniniais subjektais vietoje.

13 straipsnis

Pagalba reikalavimų atveju

ES specialusis įgaliotinis ir ES specialiojo įgaliotinio personalas teikia pagalbą, reaguojant į reikalavimus ir pareigas, kylančius iš ankstesnių ES specialiųjų įgaliotinių Artimųjų Rytų taikos procese įgaliojimų, ir tuo tikslu teikia administracinę pagalbą bei prieigą prie atitinkamų bylų.

14 straipsnis

Peržiūra

Šio sprendimo įgyvendinimas ir jo nuoseklumas su kita Sąjungos veikla regione yra nuolat peržiūrimi. ES specialusis įgaliotinis Vyriausiajam įgaliotiniui, Tarybai ir Komisijai reguliariai teikia pažangos ataskaitas ir ne vėliau kaip 2022 m. lapkričio 30 d. pateikia galutinę išsamią įgaliojimų vykdymo ataskaitą.

15 straipsnis

Įsigaliojimas

Šis sprendimas įsigalioja jo priėmimo dieną.

Priimta Briuselyje 2021 m. balandžio 29 d.

Tarybos vardu
Pirmininkė
A. P. ZACARIAS